

ДАЙДЖЕСТ НОВИН

ПОДАТКИ | ТЦ | ОБЛІК | ПРАВО

15.02.2023

[KEYNAS GROUP](#) об'єднує експертів з податків, обліку, трансфертного ціноутворення та права. Ми допомагаємо міжнародним та українським компаніям стабільно розвиватися та комплексно вирішувати різні задачі бізнесу не лише в Україні, а й за її межами, завдяки участі у міжнародній асоціації TAG Alliances®.

[TAG Alliances®](#) одна з найбільших у світі асоціацій незалежних юридичних, бухгалтерських та професійних фірм.

Дайджест підготовлений експертами KEYNAS GROUP з метою інформування про деякі особливості ведення діяльності в Україні. Дайджест містить вибірккову інформацію з урахуванням нашої основної спеціалізації та окремих практичних ситуацій.

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА включають новації, які вимагають оперативного реагування. Інші актуальні зміни, роз'яснення та особливості нарахування податків та ведення бухгалтерського обліку розміщено у відповідних тематичних розділах.

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ ґрунтується на реальних кейсах, які виникають в щоденній діяльності бізнесу. Це особиста позиція експертів KEYNAS GROUP, яка за будь-яких обставин не має сприйматись користувачами як спонукання до конкретних дій або порушення законодавства.

СУДОВА ПРАКТИКА вибірково фокусує увагу на ключових судових рішеннях по важливим поширеним питанням.

Будь-яка інформація у Дайджесті надає лише загальне уявлення про поточні події та ситуації, її не слід сприймати як професійну та вичерпну консультацію. Для прийняття будь-яких практичних рішень рекомендуємо отримати індивідуальну консультацію з урахуванням конкретних обставин та особливостей вашої ситуації.

ЗМІСТ

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА	4
Воєнний стан продовжено	4
ДПС не визнає перелік Мінреінтеграції	4
ПДВ	4
Право на бюджетне відшкодування та строк давності	4
Оновлений строк реєстрації ПН: який період зачіпає	4
ПДВ-звітність та оновлені форми ПН/РК: коли початок застосування	4
ПДФО та ВЗ	5
Податкова «амністія»: годинник цокає	5
НП(С)БО	5
Мінфін оновив нацстандарти	5
ІНШЕ	6
Скасування податкових пільг та відновлення перевірок	6
Відновлено доступ до реєстру платників ПДВ	6
ДУМКА ЕКСПЕРТІВ	6
Поділ ОЗ на частини та прискорена податкова амортизація	6
Розрахунки з контрагентам з рф та рб: як врятуватися від пені	7
СУДОВА ПРАКТИКА	8
Лікарняний від лікаря-ФОП дає право на отримання допомоги	8
Відкликання заяви про звільнення: точка неповернення	9
КОНТАКТИ	10

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА

Воєнний стан подовжено

Парламент [підтримав](#) Укази Президента щодо подовження воєнного стану. Дія воєнного стану буде подовжена з 19 лютого 2023 року ще на 90 днів. Окрім цього подовжено і строк дії загальної мобілізації (також на 90 днів).

ДПС не визнає перелік Мінреінтеграції

Нещодавно податкові органи шокували одним зі [своїх роз'яснень](#), котре хоч і не є зміною законодавства, але спричиняє значні ризики. Мова про застосування переліку територій TOT та бойових дій від Мінреінтеграції.

Згідно оновленої позиції фіскального відомства: «розроблений на виконання Постанови № 1364 та затверджений Мінреінтеграції перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією, **не може застосовуватися для цілей оподаткування**, оскільки згідно з Кодексом ключовою умовою можливості застосування платниками особливостей оподаткування є перелік територій, визначений саме Кабінетом Міністрів України».

Цікаво, що у більш ранніх роз'ясненнях податкові органи визнавали легальність переліку. На жаль, дані роз'яснення з сайту ДПС видалено. І у розряд нечинних переведено [роз'яснення у ЗІР](#), котре також визнавало правомірність переліку.

ПДВ

Право на бюджетне відшкодування та строк давності

Податківці в [категорії 101.26 ЗІР](#) зауважили, що платник податку має право враховувати у складі заявленої до бюджетного відшкодування суми ПДВ залишок від'ємного значення податку **до повного його погашення**. При цьому це не залежить від сплину термінів позовної давності (1095 днів), у випадку коли суми ПДВ, з яких сформовано такий залишок, сплачені постачальникам товарів/послуг.

Оновлений строк реєстрації ПН: який період зачіпає

Податківці в [категорії 101.16 ЗІР](#) роз'яснили, що новий (збільшений) строк реєстрації ПН/РК застосовується до ПН/РК, граничний термін реєстрації в ЄРПН яких припадає на період з дати набрання чинності [Законом №2876](#).

Тобто ПН/РК з **датою складання починаючи з 16 січня 2023 року** можуть реєструватися з урахуванням оновленого строку. Норми діють тимчасово, протягом дії воєнного стану в Україні та шести місяців після місяця, в якому воєнний стан буде припинено або скасовано.

ПДВ-звітність та оновлені форми ПН/РК: коли початок застосування

За [інформацією від ДПС України](#) з 01.04.2023 набирає чинності наказ Мінфіну № 463.

Відповідно до наказу Мінфіну № 463 у новій редакції, зокрема, затверджено форми:

- податкової накладної;
- податкової декларації з податку на додану вартість;
- уточнюючого розрахунку податкових зобов'язань з податку на додану вартість.

Застосування нових форм, починається з:

- **01 квітня 2023 року** – для ПН/РК, які з вказаного періоду платники зобов'язанні реєструвати в ЄРПН за новою формою (в тому числі і податкові накладні та розрахунки коригування кількісних та вартісних показників до таких накладних, які складені до 01.04.2023 та не зареєстровані в ЄРПН);
- **01 травня 2023 року** – для податкової декларації з податку на додану вартість, яка подається за новою формою, починаючи із звітного (податкового) періоду **за квітень 2023 року**.

Також, починаючи з 01 травня 2023 року, за новою формою подається уточнюючий розрахунок податкових зобов'язань з податку на додану вартість у зв'язку з виправленням самостійно виявлених помилок.

ПДФО та ВЗ

Податкова «амністія»: годинник цокає

Податківці [закликають](#) не зволікати та скористатись можливістю легалізувати активи, з яких станом на 1 січня 2021 року не були сплачені податки.

Нагадаємо, що громадяни України мають право подати одноразову добровільну декларацію із зазначенням майна, з якого не були сплачені податки і збори, **до 1 березня 2023 року**. При цьому в добровільній декларації не потрібно вказувати інформацію про джерела походження задекларованих активів.

Одноразова (спеціальна) добровільна декларація подається безпосередньо декларантом виключно в електронній формі. Її форму затверджено [наказом МФУ від 02.08.2021р. №439](#).

НП(С)БО

Мінфін оновив нацстандарти

Мінфін [своїм наказом](#) (ще не набрав чинності) оновив деякі нацстандарти. Серед головних змін:

1. Строк корисного використання та ліквідаційну вартість НМА дозволяється переглядати лише на кінець звітного року. Ці зміни аналогічні до змін внесених у НП(С)БО 7 «Основні засоби» раніше.
2. Норми НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» більше не поширюються на підприємства, які ведуть спрощений облік відповідно до податкового законодавства (це платники єдиного податку групи 3). Відповідно дана категорія підприємств має керуватися НП(С)БО 25 лише, якщо підходять за розміром (мале та мікро).

3. Оновлено кількісні критерії груп підприємств відповідно до Закону про бухоблік.

ІНШЕ

Скасування податкових пільг та відновлення перевірок

У Верховній Раді зареєстровано [законопроект](#) щодо скасування більшості податкових послаблень з 1 липня 2023 року. Оскільки, цей захід є відповіддю на вимоги МВФ, то імовірність його прийняття досить висока.

Відповідно вже зараз компанії мають опрацювати можливі наслідки прийняття законопроекту. Так, зокрема:

- з 1 липня 2023 року планується скасування можливості перебування на спецспрощенці за ставкою 2%. Суб'єкти господарювання автоматично повернуться на систему оподаткування, на якій перебували до того;
- буде відновлено проведення перевірок у т.ч. планових. Але! Лише за умов відсутності загроз життю перевіряючих та працівників компанії;
- закріплюється пріоритетність «воєнних» норм над «карантинними» у частині застосування штрафних санкцій, проведення перевірок та обрахування строків;
- з 1 липня 2023 року також планують відновити застосування штрафів та проведення перевірок у частині сплати та нарахування ЄСВ.

Відновлено доступ до реєстру платників ПДВ

Державна податкова служба України [інформує](#) про відновлення функціонування пошукового сервісу «[Реєстр платників ПДВ](#)».

Доступ до відомостей реєстру платників ПДВ надається шляхом пошуку за кодом ЄДРПОУ або ІПН за умови ідентифікації особи, яка бажає отримати такі відомості, з використанням засобів електронної ідентифікації (кваліфікованим або удосконаленим електронним підписом).

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ

Поділ ОЗ на частини та прискорена податкова амортизація

Питання компонентного обліку ОЗ не таке вже й тривіальне, як за національними, так і міжнародними стандартами. А якщо почати узгоджувати його з податковими правилами, то через неухважність можна наразитися на значні ризики.

Нашу увагу привернула постанова Верховного суду [від 21.12.2022р. у справі №640/13827/20](#). Суть спору полягала в питанні застосування норм і правил амортизації в податковому обліку, зокрема, коли платник податків забудував та експлуатує сонячну електроенергію.

Контролюючий орган указав, що платник нараховував амортизацію, порушуючи норми ПКУ, у зв'язку з невірною класифікацією основного засобу, поділивши цілий об'єкт на різні групи основних засобів.

Загалом спір точився навколо таких питань:

- чи правомірний поділ одного об'єкту ОЗ на різні групи;
- чи правомірно до окремої групи таких ОЗ застосовувати метод прискореної амортизації у податковому обліку.

Загалом суд не мав нічого проти обох тверджень, але зважаючи на недостатню оцінку обставин справи судами попередньої інстанції відправив її на повторний розгляд у суд першої інстанції.

Зважаючи на те, що весь сир-бор почався саме з поділу ОЗ згадаємо як це питання регламентовано у НП(С)БО. Судячи з тексту судового рішення саме цими стандартами керувалися сторони.

Відповідно до п. 4 НП(С)БО 7 «Основні засоби»:

*«об'єкт основних засобів – це: закінчений пристрій з усіма пристосуваннями і приладдям до нього; конструктивно відокремлений предмет, **призначений для виконання певних самостійних функцій**; відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів однакового або різного призначення, що мають для їх обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс – певну роботу тільки в складі комплексу, а не самостійно; інший актив, що відповідає визначенню основних засобів, або частина такого активу, що контролюється підприємством».*

При цьому одиницею обліку відповідно до п. 7 НП(С)БО 7 є саме об'єкт ОЗ. Групи ж ОЗ регламентовані п. 5.

Проте одночасно з цим можливим є і так званий компонентний облік. У п.4 зазначено: *«якщо один об'єкт основних засобів складається з частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожна з цих частин може визнаватися в бухгалтерському обліку як окремий об'єкт основних засобів».*

Тобто з одного боку, об'єкт ОЗ має виконувати самостійну функцію, з другого, – його можна поділити на частини в разі наявності різного строку корисного їх використання. При цьому саме стандарт наполягає **на визнанні окремого об'єкта ОЗ**, якщо компанія ухвалила рішення щодо поділу ОЗ. Із цього випливає, що й група в таких ОЗ цілком може відрізнитися. І якщо якась з цих груп відповідає вимогам ПКУ до застосування методу прискореної амортизації, то компанія нічого не порушує.

Проте, як бачите, податкові органи досить уважні до коректності виділення частин та визначення строків їх експлуатації. Тому компанія має подбати про належне документальне оформлення таких операцій: обґрунтування різних строків експлуатації, віднесення до певної групи ОЗ.

Розрахунки з контрагентам з рф та рб: як врятуватися від пені

Деяким компаніям не надто пощастило із контрагентами. Так, до 24.02.2022 вони імпортували товари з рф чи рб. З квітня поміщати товари походженням з рф у режим імпорту заборонено [постановою Кабміну](#). Також під заборону і розрахунки в російських та білоруських рублях.

Проте не зважаючи на заборони граничний строк валютних розрахунків нікуди не зник. Компанії опинилися під загрозою накладання значних фінансових санкцій.

Тут слід згадати норму котра з'явилася у [Законі про валюту](#) з 27.05.2022р. Так, відповідальність за порушення строку розрахунків **не застосовується** до резидентів - суб'єктів господарювання, що вчинили відповідне правопорушення, якщо імпорتنі

операції не можуть бути завершені внаслідок дії [постанови Кабміну](#), про яку ми згадували вище.

Оскільки пеню за порушення нараховує саме ДПС, то цікаво проаналізувати підхід податківців. З цього приводу маємо кілька ІПК, котрі можуть стати у нагоді.

Посилаючись на цю норму, ДПС України в ІПК від 27.01.2023р. №176/ІПК/99-00-07-05-02-06 доходить висновку:

«до резидентів, які під час проведення імпорتنих операцій з резидентами російської федерації допустили порушення законодавчо-встановлених строків розрахунків, після набрання чинності внесених змін до Закону № 2473, відповідальність, передбачена частиною п'ятою статті 13 цього Закону, не застосовується.

Враховуючи вищезазначене, отримувати додатково сертифікат ТПП України про форс-мажорні обставини для зупинення нарахування пені за порушення граничних строків розрахунків після 27.05.2022, не потрібно».

Тобто якщо строк розрахунків за операціями сплив після 27.05.2022р. та така операція потрапляє під дію [постанови Кабміну](#), то компанія має шанси уникнути відповідальності.

Що ж робити тим, хто мав розрахуватися до 27.05 або ж чиї розрахунки не потрапляють під заборону Кабміну. Тут варто звернути увагу на ще одну норму [Закону про валюту](#).

Відповідно до ч.6 ст.13 [Закону про валюту](#) у разі якщо виконання договору зупиняється **у зв'язку з виникненням форс-мажорних обставин**, перебіг строку розрахунків, та нарахування пені **зупиняється на весь період дії форс-мажорних обставин** та поновлюється з дня, наступного за днем закінчення дії таких обставин.

В ІПК ДПС України від 13.01.2023р. №97/ІПК/99-00-07-05-02-06 зазначається, що форс-мажорні обставини у такому випадку **мають обов'язково підтверджуватися сертифікатом ТПП**. І вже під час перевірки вони проаналізують обставини порушення строку розрахунків. Аналогічний висновок міститься і в ІПК ДПС України від 08.11.2022р. №1896/ІПК/99-00-07-05-02-06.

Підсумуємо. Якщо компанія:

- здійснювала операції з імпорту товарів з рф, за якими строк розрахунків завершився після 27.05.2022р., вона має звільнитися від відповідальності на підставі прямої норми Закону про валюту;
- здійснювала інші валютні операції, котрі не підпадають під заборону Кабмін, але по яким також неможливо завершити розрахунки через встановлені обмеження, вона має подбати про належне документальне підтвердження цього факту та отримати сертифікат ТПП щодо форс-мажору.

СУДОВА ПРАКТИКА

Лікарняний від лікаря-ФОП дає право на отримання допомоги

Верховний Суд у [постанові від 05.12.2022 у справі №440/2621/21](#) зробив висновок про правомірність здійснення виплати допомоги по тимчасовій непрацездатності на підставі листка непрацездатності, що виданий лікарями, які знаходяться у трудових відносинах з лікарем, який зареєстрований, як ФОП, але з урахуванням, що лікар-ФОП:

- має ліцензію Міністерства охорони здоров'я України на провадження господарської діяльності з медичної практики за спеціальностями: загальна практика - сімейна медицина (лікарські спеціальності), сестринська справа (спеціальності молодших спеціалістів з медичною освітою);
- має укладений Договір про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій з Національною службою здоров'я України, в якому зокрема передбачено право лікаря на оформлення листків непрацездатності.

Відкликання заяви про звільнення: точка неповернення

Верховний суд у [постанові від 05.12.2022 у справі №344/5357/21](#) аналізуючи ч.1 ст.36 Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП України) щодо припинення трудового договору за угодою сторін зазначив, якщо працівник з роботодавцем домовились про припинення трудового договору за угодою сторін та визначили певну дату звільнення, тоді працівник не має права відкликати свою заяву про звільнення.

Анулювати таку домовленість можна лише за взаємною згодою про це власника або уповноваженого ним органу і працівника. Це зумовлено тим, що КЗпП України не передбачено обов'язку власника або уповноваженого ним органу приймати відкликання працівником своєї заяви про звільнення у випадку досягнення домовленості про звільнення за угодою сторін.

КОНТАКТИ

Департамент клієнтського сервісу

tetiana.potapenko@keynas.com

+38 (067) 468 36 20

mariia.khomenko@keynas.com

+38 (067) 464 35 95

Департамент консалтингу

sergii.kucherenko@keynas.com

Юридичний департамент

maksim.zhukov@keynas.com

04119 Україна, м. Київ,
вул. Білоруська, буд. 36А, оф. 204

+38 (067) 523 89 00

info@keynas.com

www.keynas.com

www.tagalliances.com